

Ганна А. Братусь¹, Тетяна М. Червінська², Любов П. Червінська³

ГЕОЕКОНОМІКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ: СВІТОВІ ЗМІНИ ТА ВИКЛИКИ

Метою цієї статті є визначення гео економічних характеристик країн у контексті сталого розвитку. У статті аналізуються гео економічні характеристики розвитку країн у сталому контексті. Встановлено, що гео економіка та сталий розвиток діють дещо суперечливо: прагнення до гео економічного зростання призводить до критичного виснаження природних ресурсів, що суперечить цілям сталого розвитку. Однак підприємства, які впроваджують підходи сталого розвитку, мають певні стратегічні переваги та ефективніше конкурують на світових ринках. Визначено взаємозв'язки та синергетичні особливості між гео економічним потенціалом та сталим розвитком. Поряд із позитивними аспектами досліджуваних стратегій, визначено ключові виклики, зокрема поглиблення геополітичної нерівності між країнами світової спільноти та виникнення ресурсних обмежень. Увага приділяється тенденції глобального перерозподілу влади та глобальним змінам у балансі сил. Стверджується, що сталий розвиток є інструментом екологічної рівноваги, оскільки гео економічна конкуренція ведеться за капітал у контексті екологічної стійкості. Увага приділяється досвіду країн, які наразі мають геополітичні переваги: Китаю, Данії та Норвегії. Зазначається, що для України інтеграція принципів сталого розвитку слугує європейським орієнтиром та можливістю гео економічного виживання. Також було наголошено, що в сучасних умовах технологічний суверенітет має перевагу над ресурсним. Цифрова трансформація була визначена як основний інструмент геополітичної стабільності. Технологічна залежність та цифрова нерівність між країнами були визначені як ключові геополітичні ризики. Для вирішення цих питань у звіті пропонується необхідність сприяння глобальній солідарності, спираючись на досвід європейських ініціатив, шляхом реалізації міжнародних інвестиційних програм, розвитку цифрової інфраструктури тощо. Зазначається, що практика впровадження ініціатив сталого розвитку державами-членами ЄС може слугувати орієнтиром для всіх країн, включаючи Україну, щодо питань соціального розвитку на основі принципів економічної ефективності, екологічної стійкості та відповідальності.

Ключові слова: сталий розвиток, гео економіка, глобалізація, цифровізація, конкуренція, ресурси, країни.

Табл. 1. Літ. 16.

DOI: 10.32752/1993-6788-2026-1-298-174-183

¹ ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7151-3901>

² ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7657-2855>

³ ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1571-7974>

Hanna Bratus, Tetyana Chervinska, Lyubov Chervinska

THE GEOECONOMICS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT: GLOBAL CHANGES AND CHALLENGES

The aim of this article is to identify the geo-economic characteristics of countries in the context of sustainable development. The paper analyses the geo-economic characteristics of countries' development in a sustainable context. It has been established that geo-economics and sustainable

¹ Private Joint-Stock Company "Interregional Academy of Personnel Management". Ukraine.

² Private Joint-Stock Company "Interregional Academy of Personnel Management". Ukraine.

³ Private Joint-Stock Company "Interregional Academy of Personnel Management". Ukraine.

development operate somewhat contradictorily: the pursuit of geo-economic growth leads to critical depletion of natural resources, which contradicts the goals of sustainable development. However, enterprises that implement sustainable development approaches have certain strategic advantages and compete more effectively in global markets. Interrelationships and synergistic features between geo-economic potential and sustainable development have been identified. Alongside the positive aspects of the strategies under study, key challenges have been identified, including the deepening of geopolitical inequalities among countries in the global community and the emergence of resource constraints, among others. Attention is paid to the trend of the global redistribution of power and global changes in the balance of power. It is argued that sustainable development is an instrument of ecological balance, as geo-economic competition is waged for capital in the context of environmental sustainability. Attention is paid to the experience of countries that currently hold geopolitical advantages: China, Denmark and Norway. It is noted that for Ukraine, the integration of sustainable development principles serves as a European benchmark and an opportunity for geo-economic survival. It was also emphasised that, in the current climate, technological sovereignty takes precedence over resource sovereignty. Digital transformation was identified as the primary instrument of geopolitical stability. Technological dependence and digital inequality between countries were identified as key geopolitical risks. To address these issues, the report proposes the need to foster global solidarity, drawing on the experience of European initiatives, through the implementation of international investment programmes, the development of digital infrastructure, and so on. It is noted that the practice of implementing sustainable development initiatives by EU member states can serve as a benchmark for all countries, including Ukraine, regarding issues of social development based on the principles of economic efficiency, environmental sustainability and responsibility.

Keywords: sustainable development, geo-economics, globalisation, digitalisation, competition, resources, countries.

Peer-reviewed, approved and placed: 02.04.2026

Постановка проблеми. Реалізація цілей і завдань сталого розвитку є в сучасних умовах однією з важливих і глобальних проблем суспільства, оскільки існує потреба не лише забезпечувати нинішнє споживання, а й створювати можливості для споживання і життєдіяльності прийдешніх поколінь. Сучасна парадигма сталого розвитку включає тісне взаємопоеднання таких трьох структурних складових як економічне зростання, соціальне забезпечення і екологічну безпеку. Хоча в багатьох країнах світу переважає орієнтація на вирішення економічних завдань бізнесу і не приділяється достатньо уваги соціальному захисту людей та вирішенню проблем із охорони довкілля. При цьому доцільним є розгляд геоекономічних стратегій країн ЄС в умовах досягнення сталого розвитку. Геоекономіка і сталий розвиток перебувають у певній взаємозалежності один з одним, створюючи нові умови і точки дотику, спрямовуючи країни до взаємних відносин та формування відповідної загальної політики, що зазначено у міжнародних документах ООН [6, 8]. Тому розгляд геоекономічних стратегій європейських країн в умовах сталого розвитку являється актуальним і своєчасним.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню теоретико-методологічних та прикладних питань сталого розвитку і проблем геоекономіки приділено увагу в роботах багатьох вчених, зокрема, таких як Бенедесюк М., Каліна І., Маленький В.Літвін О., Мельник В., Парфентьев О.,

Поліщук О., Ставицький А., Стукало Н., Литвин М., Яценко Б. та інші. Авторами розглянуто питання сталого розвитку при здійсненні глобальних технологічних змін та цифрового переходу [8,12, 13]. Було також обґрунтовано геостратегічні позиції провідних країн світу [16]. В сучасних дослідженнях проведено оцінювання досягнень сталості різними країнами світу в контексті глобалізації, визначено певні загрози і виклики, пов'язані з цими процесами, обґрунтовано стратегічні сценарії реалізації завдань сталого розвитку тощо [13]. Проте критична оцінка означених робіт свідчить, що дана проблематика ще висвітлена недостатньо, що, певним чином пов'язано із недооцінюванням сучасних тенденцій і змін в глобальному середовищі. Означене зумовлює актуальність даної роботи.

Метою статті є аналіз геоекономічних аспектів світового порядку в контексті сталого розвитку.

Основні результати дослідження. Геоекономічна політика в умовах сталого розвитку представляється новою стратегічною концепцією, що визначає сучасну парадигму впливу на світовий устрій, за якої економічні інтереси країн, екологічна безпека та соціальна справедливість є взаємозалежними. Вона спрямована на забезпечення нагляду за світовим економічним простором, в якому держави використовують певні економічні інструменти (інвестування, технології, торгівлю, доступ до ресурсів) задля досягнення своїх геополітичних цілей. При цьому діє гостра конкурентна боротьба за ресурсний потенціал, країни прагнуть контролювати використання критичних ресурсів (енергії, рідкісних металів), а це, як правило, перешкоджає екологічній стабільності.

Геоекономічна політика також пов'язана з економічною безпекою, захистом національних інтересів з допомогою фінансових і інвестиційних засобів. При цьому глобальним орієнтиром до збалансованості виступає сталий розвиток, що задовольняє спрямовує на стабільне задоволення потреб людей. Останнє передбачає поєднання таких складових як: економіка, суспільство і екологія. Тут важливе значення відводиться цілям ООН щодо сталого розвитку на 2015-2030рр., які прийняті 193 країнами, в тому числі Україною, що включають боротьбу з бідністю, захист навколишнього середовища та досягнення миру [5, 10]. Важливою складовою цих ініціатив є екологічна відповідальність, раціональне використання ресурсів та зменшення шкоди для природного середовища. Хоча геоекономіка і сталий розвиток здебільшого діють у суперечності, однак мають і певний потенціал для синергії, зокрема: намагання до швидкого геоекономічного росту переважно вичерпує природні ресурси, що зумовлює конфлікт інтересів, - суперечить ініціативам сталого розвитку; сучасний напрям, коли держави застосовують екологічні стандарти (наприклад, Європейський зелений курс) як заходи геоекономічного впливу, стимулюючи впровадження чистих технологій; компанії і країни, які реалізують принципи сталого розвитку (ЦСР), одержують стратегічні переваги та вищу конкурентоспроможність у світі.

Геоекономіка представляє собою стратегічний напрям використання таких економічних інструментів як торгівля, інвестиції, санкції, задля

реалізації певних геополітичних цілей та посилення ролі країни у світовому поділі праці. А сталий розвиток це така модель суспільного розвитку, що орієнтує на довготривалий, стабільний рівноправний розвиток економічних систем і людей різних поколінь. Вона базується на економічному зростанні, соціальній інклюзії та охороні довкілля. Всі країни світу прийняли на себе зобов'язання з реалізації 17 цілей сталого розвитку, а це потребує глибоких змін в кожній державі, а також їх геоekonomічних напрямів країн [5]. Між геоekonomікою і сталим розвитком існує певний взаємозв'язок (табл. 1).

Таблиця 1. Взаємозв'язок між геоekonomікою та сталим розвитком, складено [1, 6]

Рівень регулювання	Нормативно-правова база України	Міжнародні та закордонні нормативно-правові документи	Зміст цільового впливу на якість аудиту
Правовий базовий	Закон про аудит [11]; рішення НКЦПФР [16]; звіти ОСНАД	Директива 2006/43/ЄС [19]; Регламент (ЄС) № 537/2014 [20], СЕАОВ [21]	Формує інституційну модель нагляду, відповідальності та змісту аудиторського продукту
Професійний	Оприлюднені Міністерством фінансів міжнародні стандарти [1-3]	МСУЯ 1, МСУЯ 2, МСА 315; настанови Міжнародних Рад [22, 23]	Переводить якість аудиту в ризик-орієнтовану й процесну модель
Цифровий	Закони про електронні документи, електронну ідентифікацію, захист інформації [13-15]	Етичні й методичні настанови щодо використання технологій [24]	Забезпечує правовий режим цифрових доказів, доступу, безпеки та документування
Наглядовий	ОСНАД: звіти про стан ринку й моніторинг якості [17, 18]	FRC, PCAОВ, ВАОВ, АРАВ: тематичні огляди, настанови, річні звіти [26, 27]	Надає зворотний зв'язок між нормою і практикою, формує кращі практики та уточнює очікування регулятора
Перспективний	Підготовка до розширення ринку надання впевненості та до цифрового нагляду [10]	CSRD і пов'язані стандарти впевненості; технологічне управління якістю [24, 28]	Орієнтує ринок на майбутні вимоги до завдань з надання впевненості та цифрової зрілості фірм

Враховуючи певні позитивні аспекти і взаємозв'язки означені питання характеризуються ключовими викликами:

– породження нерівності - геоekonomічна боротьба, як правило, збільшує розрив між багатими країнами, які мають доступ до стабільних технологій, і країнами, які розвиваються;

– наявність ресурсних обмежень – потреба у балансуванні між швидким економічним ростом і обмеженістю природних ресурсів на планеті.

Варто зазначити про наявність певного перерозподілу сил або переходу в системі енергетики. Якщо раніше геоекономіка ґрунувалась на контролюванні нафти і газу. То сучасні орієнтири сталого розвитку ініціюють перехід на використання відновлюваної енергетики. Це змінює систему світового балансування: значимість видобувальників енергетичних ресурсів падає, а країни, що володіють новими технологіями та запасами літію, кобальту або рідкісних металів, стають новими геоекономічними центрами [10].

В сучасних умовах сталий розвиток створює систему екологічного протекціонізму, стає легітимним інструментом захисту ринків [4]. Це, наприклад, введення СВАМ у ЄС, або «вуглецеве мито», бар'єр який примушує експортерів з інших країн сплачувати за викиди. Таким чином, екологічні стандарти перетворюються у відповідну зброю в торгівельній боротьбі.

Геоекономічна конкуренція в сучасних умовах ведеться за капітал в контексті екологічності. Інвестори все частіше вкладають кошти лише в програми з високим ESG-рейтингом (екологія, соціальна відповідальність, управління). Країна, що не засвідчує своєї прогресовності в сталому розвитку, фінансово-економічно ізолюється. У межах сталого розвитку з'являється концепція циркулярної економіки (ресайклінг), яка певним чином сприяє зменшенню потреби у застосуванні природних ресурсів. Геоекономічно це дає можливість жержавам зменшити існуючу залежність від імпоротної сировини, забезпечуючи їм кращу автономність та стійкість до зовнішнього впливу [11].

З точки зору соціального аспекту сталий розвиток акцентується на освіті та здоров'ї людей. В геоекономічному контексті це конкуренція за кращих фахівців, мізки. Країни, які мають високу якість життя і інклюзивність, залучають кращі таланти, що є особливо важливим для високотехнологічної економіки.

Багато країн світу ефективно використовують геополітичні переваги в своїх національних цілях. Так, Китай пройшов шлях від світового виробника до лідера «зеленої» геоекономіки, усвідомлюючи, що сталий розвиток — це напрям до глобального домінування. Країною монополізувано було основні ланцюжки постачання для сонячних панелей й виробництва акумуляторних систем, забезпечено контролювання більше 70% світового ринку літію [7]. Внаслідок цього складається така геоекономічна ситуація, що західні країни є залежними від Китаю в питаннях переходу на відновлювану енергетику. В торгівельних взаємовідносинах країна використовує так звану екологічну карту, як певний важіль впливу. На сьогодні країни, що мають технології переробки (зокрема, Китай з переробки літію), диктують свої умови навіть тим, хто даний лігій видобуває. Така країна як Данія забезпечила свою енергетичну незалежність через використання енергії вітру, зробивши ставку на вітроенергетику ще в 90-х роках [14]. Завдяки створенню такої данської компанії як Vestas, яка на сьогодні утримує статус світового лідера у виробництві, монтажі та обслуговуванні вітрових турбін, країна стала певним енергетичним хабом. Данія не лише досягла цілей сталого розвитку, але й експортує технології та енергії, зменшивши вплив російського газу на економіку значно швидше ніж інші країни.

В Норвегії існує певний суверенний фонд як інструмент ESG, найбільший у світі нафтовий фонд Норвегії здійснює інвестування лише в компанії, що дотримуються етичних та екологічних стандартів [1]. Цей фонд виходить з активів бізнесу, які забруднюють довкілля чи порушують права людей. В геоекономічному плані країна диктує правила дії корпоративному світу, спрямовуючи глобальні корпорації до змін, задля збереження доступу до норвезького капіталу.

Таким чином, сучасна геоекономіка перестала діяти за принципом щонайбільшого видобутку ресурсів, а перейшла на новий принцип - створення найбільш ефективного і найчистішого способу їх застосування. При цьому система сталого розвитку перейшла з альтруїстичної ідеї на жорстку економічну доцільність. Держави, які ігнорують екологічні й соціальні вимоги, ризикують зайняти периферійне місце у світовій торгівлі, під вимогами вуглецевих податків та при дефіциті інвестицій. Для вітчизняної практики інтегрування принципів сталого розвитку в національну стратегію являється не лише вимогою ЄС, а важливим шансом на геоекономічне виживання і модернізацію у сучасному кризовому просторі [9].

Варто також зазначити, що в сучасних умовах в системі геоекономіки технологічний суверенітет переважає над ресурсним. Якщо раніше лідерство держави визначалася обсягами нафтового видобутку, то на сьогодні - кількістю патентів на «зелені» технології (воднева енергетика, системи зберігання енергії). При цьому сталий розвиток стає прискорювачем для створення нових екологічних монополій. Цифровізація виступає при цьому інструментом прозорості. Так як сталий розвиток потребує підтвердження певної «чистоти» продукту то, наприклад, технології Blockchain дають можливість відстежувати шлях товарів: від етичного видобутку руди до користувача в ЄС [1]. Це перекриває шлях для нестандартного експорту. Якщо компанія не здатна цифровим інструментом довести сталість свого постачання, вона автоматично виключається з глобального ринку. Нові технології створюють певні цифрові бар'єри. Нові технології, зокрема, такі як Smart Grid (або розумні мережі) та штучний інтелект при управлінні споживанням енергії дають змогу економікам споживати ресурсів менше при більшому зростанні, тобто сприяють енергоефективності і боротьбі з інфляцією. Останнє також знижує залежність країни від імпорту енергоносіїв. Для української держави це являється ключовим чинником геоекономічної стійкості, якщо країна менше імпортує газу через технології енергозбереження, то враховуючи воєнні дії, це посилює її позиції на переговорах.

В сучасних наукових колах існує дискусія і про сучасну демілітаризацію ресурсів через DeepTech [12]. Зокрема, технології синтетичного палива або вирощування певних продуктів в лабораторіях зменшують навантаження на екосистеми, що являється ціллю сталого розвитку. А це зумовлює певний виклик для геоекономіки, адже може обвалити розвиток економік країн, які експортують продовольство чи нафту. Отже, незбалансованість проявляється таким чином, що технологічний прорив однієї країни може знецінити ресурсний потенціал іншої.

Варто зазначити і про наявність такого гео економічного ризику як технологічна залежність (новий колоніалізм) [2]. Країни, які розвиваються, перетворюються в споживачів. Вони повинні купувати вартісні іноземні рішення для виконання певних екологічних норм, що вибирає капітал із їхніх економік. Це формує певну нерівність світового рівня, отже суперечить сталому розвитку. Цифровий розрив у контексті гео економіки та сталого розвитку не просто відсутність інтернету, а нова форма глобальної нерівності, яка певним чином блокує досягнення ініціатив сталого розвитку певних країн і регіонів.

Доцільно враховувати і той факт, що цифровізація являється інструментом сталого розвитку, однак вона потребує колосальних ресурсів. Так, дата-центри потребують великих обсягів енергії та води для охолодження. Держави із певним цифровим розривом, як правило, не мають необхідної інфраструктури, для забезпечення такої потужності, це відкидає їх на нижчий рівень у конкурентній боротьбі за результативність.

Стратегія сталого розвитку, його ціль №4, неможлива без доступу до сучасних цифрових інструментів. Не маючи доступу до новітніх агротехнологій чи телемедицини країни не можуть модернізувати свою економіку, залишаючись з певними проблемами експорту дешевої сировини. При цьому цифровий розрив також консервує бідність громадян. В даному випадку штучний інтелект виступає певним прискорювачем геополітичного розриву. ШІ може оптимізувати роботу енергомереж і сільського господарства, але він сконцентрований в кількох корпораціях (США, Китай). З точки зору гео економіки, той хто володіє алгоритмами, той і керує ресурсами. Країни без власних ШІ-потужностей втрачають здатність самостійно приймати стратегічні економічні рішення. Отже, цифрова нерівність перетворює сталий розвиток на привілею багатих економічних систем або країн. Без подолання технологічного розриву глобальний «зелений перехід» може лише посилювати гео економічне домінування високорозвинених країн, залишаючи інші країни світу в екологічній та цифровій ізоляції.

Україна продемонструвала всьому світу, що цифровізація може відбуватися прискорено навіть в умовах кризи. Прикладом є екосистема «Дія», що є прямим внеском у ЦСР №16 – мир, справедливість і сильні інститути [3]. Усунення людського фактора зменшує корупцію, що є одним із головних гео економічних бар'єрів. Цифрові технології сприяли і забезпеченню стійкості, перехід державних реєстрів у «хмари» та розвиток Starlink-мереж дали змогу зберегти управління національною економікою [15]. Важливим гео економічним наслідком є те, що Україна експортує свій цифровий досвід (для Естонії, Колумбії, Замбії), що формує новий вид технологічної дипломатії, коли країна стає певним донором рішень, а не лише отримувачами допомоги [7].

На сьогодні міжнародні ініціативи мають здійснюватись в напрямі глобальної солідарності. Увесь світ розуміє, що якщо бідні країни не перейдуть на цифровізацію, вони не будуть «зеленими», а отже планетарний розвиток піде на спад. Важливе значення при формуванні інтелектуального

потенціалу в країнах, які розвиваються може мати: Глобальна ініціатива щодо підключення кожного шкільного закладу у світі до інтернету, Giga (ООН та ЮНІСЕФ); система центрів (здебільшого при підтримці Німеччини і ЄС) в країнах Африки та Азії, що забезпечує навчання місцевих підприємців із застосування ІТ для сталого фермерства або логістики (DTC) [2].

За європейською програмою Global Gateway (ЄС) реалізовано стратегію інвестування 300 млрд. євро у загальносвітову цифровізацію, енергетичну і транспортну інфраструктуру на основі прозорості та екологічності. Означені ініціативи заслуговують певної уваги і подальшого розвитку [5].

Варто зазначити, що геоекономічний цифровий розрив повинен нівелюватися не просто на основі поширеного використання смартфонів, а з допомогою створення відповідної інфраструктури, яка б дозволяла бідним країнам дуже швидко перейти етап важкої індустріалізації і одразу до цифрової сервісної економіки. Отже, майбутня геоекономіка - це економіка мереж. Країни, що включені у цифрову систему і дотримуються стандартів сталого розвитку, отримують доступ до ринків і інвестицій. А ті, що залишаються поза нею внаслідок цифрового розриву можуть опинитися в геоекономічній ізоляції.

Висновки. З допомогою проведеного дослідження виявлено, що в сучасних умовах сталий розвиток перестав бути лише екологічним питанням, а перейшов до ініціатора глобальної економічної конкуренції, нової ідеологічної та економічної парадигми світу. Внаслідок геоекономічної трансформації через «зелений перехід» відбуваються процеси ресурсної реконфігурації - перехід від викопного палива до критичної сировини (літій, кобальт, рідкоземельні метали), що передбачає появу нових зон впливу на світових ринках. На сьогодні технології при поєднанні геоекономіки та сталого розвитку привносять зміни в технологічний суверенітет, коли володіння патентами на екологічні рішення стають важливішими за володіння природними надрами. При цьому геоекономіка майбутнього представляє собою певний синтез понять економіки ефективності і відповідальності. Загалом головною умовою стабільності світового порядку є подолання глобальної цифрової нерівності та інших наявних викликів. Заради виживання світу і врегулювання світового порядку на основі сталого розвитку критично важливо впроваджувати стратегічні ініціативи технологічної кооперації. Європейська практика реалізації політики сталого розвитку може бути орієнтиром і імплементована іншими країнами, а також Україною в галузі розвитку суспільства згідно принципів економічності, екологічності, інклюзії та соціалізації. Перспективами подальших розвідок можуть бути питання, пов'язані із формуванням нових геополітичних стратегій і концепцій.

1. World Economic Forum: The Global Risks Report 2024. [weforum.org/publications/global-risks-report-2024/](https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2024/)

2. World Bank: Digital Progress and Trends Report. [worldbank.org/en/publication/digital-progress-and-trends-report-2023](https://www.worldbank.org/en/publication/digital-progress-and-trends-report-2023).

3. Дія (Міністерство цифрової трансформації). thedigital.gov.ua/projects

4. European Green Deal (Офіційний документ ЄС). commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

5. EU Commission. Environment Action Programme to 2030. (2022). URL: https://environment.ec.europa.eu/strategy/environment-action-programme-2030_en
6. EU Commission. Bioeconomy Strategy. (2022). URL: https://knowledge4policy.ec.europa.eu/bioeconomy/bioeconomy-strategy_en
7. International Energy Agency (IEA): Energy Technology Perspectives 2023. [iea.org/reports/energy-technology-perspectives-2023](https://www.iea.org/reports/energy-technology-perspectives-2023)
8. Літвін Л.А. Сучасні геополітичні концепції: висновки для України. Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку. №4, 2019. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2019.4.15>
9. Мельник В. Поліщук, О. Сталій розвиток в умовах глобалізації. Економіка та суспільство. 2023. №50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-63>.
10. Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/sustainable-development-report/the-2030-agenda-for-sustainable-development.html>
11. Sustainable Development Report 2024 (Cambridge University Press). [sdindex.org/reports/sustainable-development-report-2024/](https://www.sdindex.org/reports/sustainable-development-report-2024/).
12. Ставицький А. Вплив сучасних геополітичних викликів на економічну безпеку держави. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2018. № 4 (199). С. 45–55.
13. Стукало Н. Литвин М. Перспективні сценарії досягнення сталого розвитку в умовах глобальних загроз. Економічний вісник Національного гірничого університету. 2020. №2(70). С.53-65. DOI: <https://doi.org/10.33271/ev/70.053>.
14. UNCTAD: World Investment Report 2023. unctad.org/publication/world-investment-report-2023.
15. Червінська Л, Каліна І., Червінська Т., Бенедесюк М., Парфентьєва О., Маленький В. Цифрова зайнятість: сучасні реалії та фінансово-економічні ризики. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики. Т3. №62 (2025). С.481-486.
16. Яценко Б. Геостратегічне позиціонування економічно розвинених країн сучасного світу. Український географічний журнал. №2. 2022. С. 46-53. DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2022.02.046>.

-
1. World Economic Forum: The Global Risks Report 2024. [weforum.org/publications/global-risks-report-2024/](https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2024/)
  2. World Bank: Digital Progress and Trends Report. [worldbank.org/en/publication/digital-progress-and-trends-report-2023](https://www.worldbank.org/en/publication/digital-progress-and-trends-report-2023).
  3. Diia (Ministerstvo tsyvrovoi transformatsii). thedigital.gov.ua/projects
  4. European Green Deal (Ofitsiyni dokument YeS). commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
  5. EU Commission. Environment Action Programme to 2030. (2022). URL: https://environment.ec.europa.eu/strategy/environment-action-programme-2030_en
  6. EU Commission. Bioeconomy Strategy. (2022). URL: https://knowledge4policy.ec.europa.eu/bioeconomy/bioeconomy-strategy_en
  7. International Energy Agency (IEA): Energy Technology Perspectives 2023. [iea.org/reports/energy-technology-perspectives-2023](https://www.iea.org/reports/energy-technology-perspectives-2023)
  8. Litvin L.A. Suchasni heopolitychni kontseptsii: vysnovky dlia Ukrainy. Politychni problemy miznarodnykh system ta hlobalnoho rozvytku. №4, 2019. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2019.4.15>
  9. Melnyk V. Polishchuk, O. Stalyi rozvytok v umovakh hlobalizatsii. Ekonomika ta suspilstvo. 2023. №50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-63>.
  10. Peretvorennia nashoho svitu: Poriadok denniyi u sferi staloho rozvytku do 2030 roku. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/sustainable-development-report/the-2030-agenda-for-sustainable-development.html>
  11. Sustainable Development Report 2024 (Cambridge University Press). [sdindex.org/reports/sustainable-development-report-2024/](https://www.sdindex.org/reports/sustainable-development-report-2024/).
  12. Stavyskyi A. Vplyv suchasnykh heopolitychnykh vyklykiv na ekonomichnu bezpeku derzhavy. Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. 2018. № 4 (199). С. 45–55.
  13. Stukalo N. Lytvyn M. Perspektyvni stsenarii dosiahnennia staloho rozvytku v umovakh hlobalnykh zahroz. Ekonomichnyi visnyk Natsionalnoho hirnychoho universytetu. 2020. №2(70). С.53-65. DOI: <https://doi.org/10.33271/ev/70.053>.

-
14. UNCTAD: World Investment Report 2023. unctad.org/publication/world-investment-report-2023.
  15. Chervinska L, Kalina I, Chervinska T, Benedesiuk M., Parfentieva O., Malenkyi V. Tsyfrova zainiatist: suchasni realii ta finansovo-ekonomichni ryzyky. Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii i praktyky. T3. №62 (2025). S.481-486.
  16. Yatsenko B. Heostrategichne pozytsiiuvannia ekonomichno rozvynenykh krain suchasnoho svitu. Ukrainskyi heografichnyi zhurnal. №2. 2022. S. 46-53. DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2022.02.046>.